

POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania R. M.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Poznaniu
o rentę socjalną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 8
października 2024 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Poznaniu
z dnia 4 stycznia 2024 r., sygn. akt III AUa 1172/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, wyrokiem z dnia 4 stycznia 2024 r., oddalił apelację R. M. od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 14 sierpnia 2023 r., oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, [...] Oddział w Poznaniu z dnia 17 lutego 2022 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty socjalnej, ponieważ jest on uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W sprawie ustalono, że odwołujący się jest uprawniony do stałej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz że odwołujący się pobierał tę rentę do dnia 30 listopada 2021 r. Następnie wypłata świadczenia została wstrzymana w

związku z wyborem przez odwołującego się innego świadczenia (rolniczej renty rodzinnej), przyznanej przez Prezesa KRUS po zmarłej matce. Wstrzymanie wypłaty renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy nastąpiło na wniosek odwołującego się.

Sąd Odwoławczy zwrócił uwagę, że wstrzymanie wypłaty świadczenia nie oznacza wygaśnięcia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, skoro świadczenie to zostało przyznane na stałe decyzją z dnia 27 kwietnia 2006 r. Z literalnego brzmienia art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 2194) wynika bowiem jednoznacznie, że osoba, która ma przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, nie jest uprawniona do renty socjalnej. Renta socjalna stanowi świadczenie o charakterze zabezpieczającym, kompensującym brak możliwości uzyskania uprawnień do świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych, a jej celem jest zapewnienie osobie spełniającej ustawowe warunki do przyznania tego świadczenia środków finansowych niezbędnych do życia. Charakter prawny renty rodzinnej jest zaś odmienny od świadczeń wymienionych w art. 7 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej. Dlatego też, jeśli o rentę socjalną ubiega się osoba, która nie tylko spełnia warunki nabycia prawa do któregośkolwiek ze świadczeń wymienionych w art. 7 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, ale również posiada ustalone prawo do tego świadczenia, to przyznanie jej prawa do renty socjalnej nie jest możliwe, gdyż byłoby to sprzeczne z celem, dla którego renta socjalna została ustanowiona.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik odwołującego się, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do rozpoznania.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w

praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2016 r., II CSK 611/14, Legalis nr 1430479). Jednak przede wszystkim w przesłane z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie chodzi li tylko o wskazanie naruszenia prawa przez sąd, choćby oczywistego (zwłaszcza uchybień w sferze prawa procesowego), lecz o to, aby wykazane uchybienia sądu skutkowały wydaniem oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Taka sytuacja nie zaszła w rozpoznawanej sprawie.

Zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej renta socjalna nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej lub pobierającej świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych, renty strukturalnej, a także osobie uprawnionej do zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. W art. 7 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej użyto sformułowania: „osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy”. Nie ma tu więc znaczenia, czy renta taka jest faktycznie wypłacana, wystarczające jest stwierdzenie uprawnienia do takiego świadczenia.

Nie może bowiem budzić jakichkolwiek wątpliwości fakt, że ubezpieczony, choć świadczenia tego nie pobiera, to jednak jest nadal osobą uprawnioną do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ustalono dla ubezpieczonego prawo do renty ma zresztą stały charakter, a okoliczność, iż wypłata tego świadczenia została wstrzymana na jego wniosek nie wynika z faktu ustania któregośkolwiek z warunków wymaganych do uzyskania prawa do tego świadczenia.

Jeżeli zatem o rentę socjalną ubiega się osoba, która ma prawo do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, to przyznanie jej prawa do renty socjalnej nie jest możliwe, albowiem byłoby to sprzeczne z celem, dla którego renta socjalna została ustalona. Podsumowując, wbrew twierdzeniu skarżącego, art. 7 i 9 ustawy o rencie socjalnej nie usprawiedliwiają stanowiska, że renta socjalna (o ile spełnione są warunki z art. 4 ustawy) przysługuje każdej osobie uprawnionej do renty rodzinnej.

Przedstawione argumenty skłaniają do konkluzji, że w sprawie nie wykazano przesłanki uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, dlatego na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

[SOP]

[a!]